

De appel valt omlaag

In 2003 voltooide hij zijn autobiografische roman 'Kameraad Scheermes', over zijn lijdensweg als psychiatrisch patiënt met zelfmoordneigingen. November vorig jaar liet hij fotograaf Stephan Raaijmakers weten dat hij sinds eind 2007 nog maar heel weinig werkt. Hij is te ziek. Drie weken later meldt hij de fotograaf vanuit de Valeriuskliniek: 'Ik werk niet. Ik probeer in leven te blijven. Maar Abys is bij me. We houden van elkaar. Abys typt voor mij op een computer in de Valerius wat ik zeg.'

Nu publiceert Rogi Wieg (1962), die op twintigjarige leeftijd als dichter debuteerde met 'Tijd is als een nekschot', zijn 'Khazarenbloed'. Zoals voor de Khazaren de keuze voor het Jodendom een overlevingsmechanisme was, is het schrijven van gedichten dit voor Rogi Wieg. 'Ik ben een khazar, / drink mijn eigen bloed / als het moet (...) eet mijn eigen verzen / als het moet'.

Proberen in leven te blijven, maar in zijn gedicht aan de fysicus Paul Ehrenfest weet hij van het onvermijdelijke: dat de een de ander in de grond zal leggen, of de ander de een. Dat zegt hij tegen de man die in 1933 in het Vondelpark zijn vijftienjarige zoon doodschoot en daarna zichzelf. De zoon van een andere natuurkundige stierf in een gekkenhospitaal. 'Professor Albert Einstein / wist dat er geen garanties / zijn, zelfs niet voor hen die een / God naderen. De appel valt omlaag'.

Diezelfde natuurlijke beweging volgde de appel bij de vader van Wieg, hij die op zijn laatste levensdag niet meer de zon wilde zien vanuit zijn bed. 'Hij wilde de Sjabbat voor altijd, / maar God was nergens'. In het daaropvolgende gedicht 'Bar mitswa', geschreven voor Daniel, ter gelegenheid van diens besnijdenis, is de inkt minder zwart en klinken woorden hoopvol en toekomstgericht: 'Geen maar, // je bent 13 jaar en 13 ruist als het geluksgetal'.

In de levensbelijdenis 'Ik wil' spreekt Wieg uit dat hij de zon nog wil zien. 'Ik wil nog. Ik wil een nieuw / jaar met jou. Een jaar. Ik wil / een jaar met jou en niet / zonder jou en zonder mijzelf'. Die 'jou' is Abys Kovács, een Hongaarse beeldend kunstenares, die aan deze indringende bundel grafisch werk bijdroeg in de vorm van zwart-wit tekeningen. Voor geluk ben jij niet geboren, zei iemand tegen hem. Voor de poëzie, even intens als intelligent, des te meer. De man die in zijn leven voor stalker, mishandelaar, bedreiger, dief en afperser is

uitgemaakt, bekent aan de fotograaf: 'Ik weet zelf niet meer wie of wat ik ben.
Als ik naar de hemel ga, zal ik stoelen reserveren voor de verlorenen der aarde'.
EPPIE DAM

Rogi Wieg – Khazarenbloed

Met tekeningen van Abys Kovács,
Uitgeverij In de Knipscheer, Haarlem,
72 blz., €17,50

Bron: **Leeuwarder Courant, vrijdag 19 oktober 2012**